

Geheim. Zij is geen woord. En nu lach maar om mij, ik kan om u niet meer lachen. Weerleg maar alle theorieën, ook die van het christendom, dat kan mij niets schelen. Gij amuseert u, ik amuseer mij nog altijd wat met het evangelie en daar staat maar een woord in: Liefde. Dat zult gij nooit weerleggen, arme sukkelaar, want gij weet niet wat het is. Dat is mijn antwoord en steeds blijf ik als vroeger uw van ganscher harte toegenegen

Bernard,

die alle generaal-vicariaten voor u openlaat opdat gij kunt kiezen.

Bernard heeft nooit vermoed dat hij met dien eenen brief zijn vriend nog een jaar langer over de wereld deed draven. Voor hemzelf betekenden die enkele regels, de uitkomst van een evolutie die hem ontzettend voorkwam: van formalisme naar de kern. Bleek, huiverend, had hij geschreven: „Weerleg het christendom, dat kan mij niets schelen, in het Evangelie staat maar een woord: Liefde. Te Mechelen zou dat ketterij heeten. Nergens zou hij het durven uitspreken. Voor den vriend schreef hij het om hem ver over de grens te naderen. Hij heeft er geen ander excuus voor dan: Liefde.

Maar de oneindige afstand die hij meent afgelegd te hebben, is voor Henri nog geen stap. Henri ziet niets dan een eeuwigdurende standvastigheid in een mystieke, dweperige gevoelswereld, die hij nu meer dan idioot vindt, hij snuift eens fanatiek. O ingesloten katholiek Vlaanderen met typische, geijkte rhetoriek die hem soms wild maakte. Gedurig herhaalt hij „Liefde, tegenpool van uw egoïsme, is het geheim”. Na vijf jaren volstrekte afwezigheid was hem heel dat wereldje beminnelijk gaan schijnen in al zijn bespottelijkheid. De brieven van Irma, eenvoudig en vrouwelijk, hadden zijn heimwee geprikkeld. Die van Bernard ontmoedigt hem. Neen, daar hoort hij niet meer thuis.

Hij wordt wakker: de zon, de zee, dadelijk het water in. Hij fluistert: het zal niet meer gaan. Hij fluit: het zal niet meer gaan. Hij zingt: het zal niet meer gaan. Op het balcon onder het zijne staat de Engelsche van gisteren avond al. Hij roept haar toe: Om het eerst het bad in! Zij gaat er wel niet op in en nadert langzaam, als een mannequin, de zee waarin hij al duikelt en proest, maar het wordt toch het begin van een nieuwe flirt. Zij komen uit het water en het is hem of hij zich een slijmerig vuil van het lijf heeft gewasschen, de liefde, tegenpool van uw egoïsme enzoovoorts. Na het ontbijt verontschuldigt hij zich omdat hij, helaas, een dringend briefje te schrijven heeft, maar over een half uurtje is hij er mee klaar.

Liefste Irreke, hij schrijft u dit in haast om te melden dat het eenigen tijd kan duren eer hij weer eens een langen brief zal kunnen schrijven. Hij heeft plotseling een nieuwe zaak op het oog, waarmee weerom veel reizen en drukte gemoeid zal zijn. Dit enkel om te zeggen dat hij u en Luc, mijn lieve jongen waarvan ik nog geen kusken gekregen heb, niet vergeet. Een zoen op uw lief mondje.

Dan begint hij, en weet niet waarom, op drie verschillende vellen een brief